

Diàleg

AVUI+

JOAN BOSCH I ROURA, president
JOAN VALL I CLARA, vicepresident executiu
EMILI GISPERT, director general de continguts
ANNA MARIA RIBAS, directora general de gestió
JORDI GRAU, subdirector general de continguts
XEVI ESTEVA, director de publicitat

**COP D'ULL AL MICHELANGELO POETA
A TRAVÉS DE LA BRILLANT
TRADUCCIÓ DE MIQUEL DESCLOT**

Antoni Dalmau

Escriptor

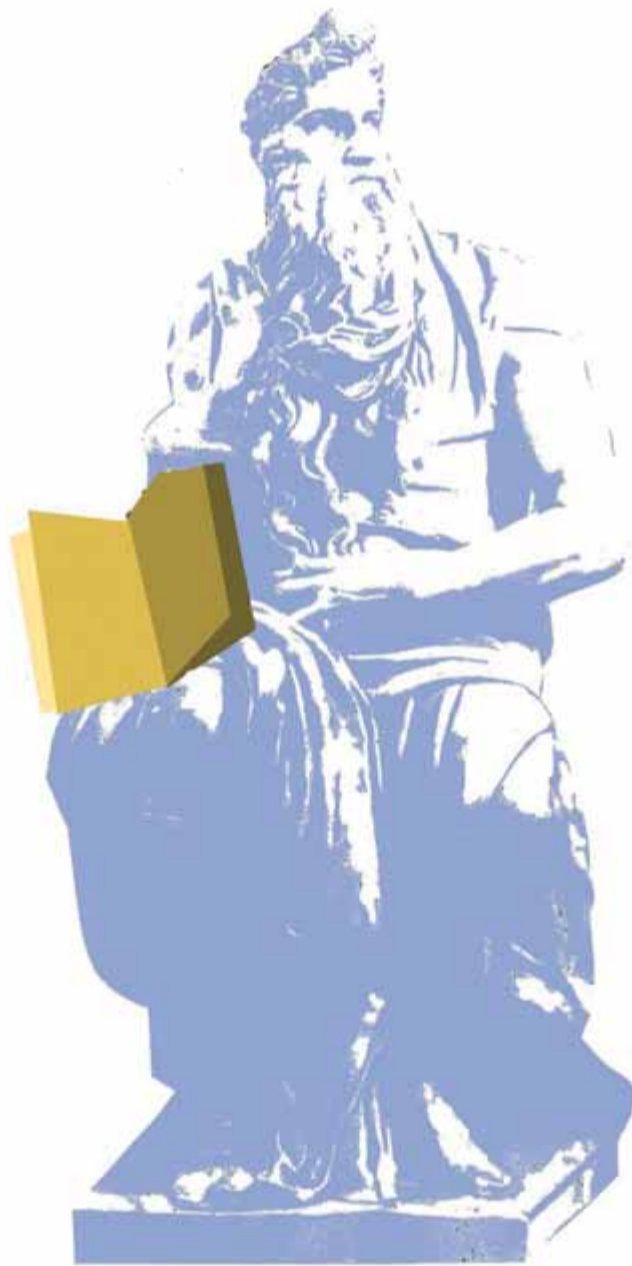
Cremant a l'ombra

Passa de tant en tant, per bé que menys sovint del que voldríem. Resulta que surt un llibre al carrer que de seguida es distingeix del munt de novetats que ens aclaparen. Un llibre que potser no serà cap *best-seller*, però que els lectors que se l'enduran a casa per llegir-lo aniran paladejant amb molt de gust i sense pressa. Un llibre en el qual s'uneixen, en una conjunció feliç, un text original d'excelsió, un traductor inspirat i competent i una editorial que –ja es veu de seguida– ha posat una cura especial, quasi diria artesanal, en la fabricació del seu producte.

PARLEM D'UN LLIBRE DE MICHELANGELO Buonarroti, és a dir, de Miquel Àngel. Vet aquí que l'artista genial, el pintor, escultor i arquitecte de memòria perdurable, l'home de qui la llegenda explica que, havent enllestit l'escultura de Moisés, va colpejar el genoll dret de l'estàtua i va dir-li: "Parla!", aquest home era també un immens poeta, cosa molt més desconeguda. L'edició canònica en compta 302 poemes, bàsicament sonets i madrigals. Sembla haver-hi acord a considerar que, de les quatre arts en què va excel·lir l'artista florentí, la de la poesia va ocupar en la seva vida un lloc més secundari, sense assolir-hi tampoc l'excel·lència de les altres. En aquest sentit, els estudiosos han parlat d'una poesia en "estat salvatge", i més d'un cop hi han vist una expressió obscura o maldestra, a vegades un xic rude, però això no significa pas que alguns d'aquests poemes no mereixin de ser recordats en qualsevol antologia de la poesia universal de tots els temps. Amb tota naturalitat, la gent de la seva època també reconeixia Miquel Àngel com a poeta i alguns hi veien fins i tot una autenticitat i un sentiment molt superiors a l'afectació que solien trobar en els versos dels petrarquistes contemporanis. Llegits avui, aquests poemes no són sempre ni entenedors ni fàcils, però això ens passa igualment amb qualsevol altre autor del passat, inclosos naturalment els poetes immortals que van escriure en la nostra pròpia llengua.

TANMATEIX, PER ACCEDIR A LA LECTURA d'aquests poemes de Miquel Àngel ens calia un traductor fidel i compromès, un autèntic poeta que afrontés el repte amb encert i sense pressa. Així ho ha fet Miquel DescLOT, que ja ens ha ofert moltes altres mostres excel·lents d'aquesta delicada feina, i que ara ens brinda un centenar llarg de peces de

“La cultura catalana pot enorgullir-se d'una llarguíssima tradició de traduccions catalanes fetes amb gran rigor i elaborades sovint pels nostres millors escriptors i poetes”

CARME PERIS (WWW.CARMEPERIS.CAT)

l'autor de la Capella Sixtina. Ho fa acceptant la prova de brindar-los en una forma bessona de l'original, és a dir, amb el mateix nombre de versos, les mateixes mètriques i els mateixos esquemes de rima. I l'honestat de la proposta es completa amb la transcripció dels textos originals, encarats pàgina per pàgina a la versió catalana. Un cop més, cal convenir que, admetent que les solucions adoptades podien haver estat unes altres –aquesta és, naturalment, una de les grandeses i de les servituds del traductor–, el resultat és francament satisfactori i fins i tot brillant. No era una empresa gens fàcil, certament.

PER ACABAR D'ARRODONIR EL PRODUCTE, que ha aparegut fa molt poques setmanes i que per cert porta el títol de *Sol, jo, cremant a l'ombra*, resta la bona feina de l'editora, Edicions Vitel·la, que ens ha lliurat un llibre molt ben fet, net i polit, que s'enriqueix amb un epíleg que transcriu, ben oportunament, una conferència interessant de Tomàs Llorens i Serra sobre la poesia de Miquel Àngel. Ara que es parla tant de les petites editorials, que tant proliferen entre nosaltres i que ens ofereixen obres que les més grans no solen abordar, potser és el moment de fer la lloança d'aquesta, que va néixer el juny del 2006 i que, em sap greu, acabo de conèixer gràcies precisament a aquest llibre. Una editorial de Belcaire d'Empordà –ben lluny, doncs, de l'impressionant clúster editorial barceloní– que, partint només d'una ràpida consulta a la seva pàgina web, ens mostra un catàleg relativament petit però d'una qualitat extraordinària. Com és natural, un cop més estem parlant d'una indústria, d'un negoci que forçosament ha de perseguir alguna mena de lucre, però que alhora satisfà les aspiracions dels lectors que no cerquen llibres de vida brevíssima i d'impacte fugisser.

CREC QUE LA BONA NOTÍCIA DE L'APARICIÓ d'aquest llibre reclama una consideració final. I és que tota cultura que mereixi aquest nom i aspiri a créixer en volum i en fondària, necessita l'aportació regular de les grans obres de la literatura universal. Sortosament, la cultura catalana pot enorgullir-se d'una llarguíssima tradició de traduccions catalanes fetes amb gran rigor i elaborades sovint pels nostres millors escriptors i poetes. Quan es tracta de poesia o d'assaig, la continuïtat d'aquesta tradició es fa difícil, perquè, a la dificultat objectiva d'alguna d'aquestes obres, s'afegeix la por justificada d'uns editors que treballen en un mercat relativament petit de parlants. Però, com el pa que mengem, continuem necessitant editors que s'arrisquin i institucions públiques que els ajudin, perquè això sosté el múscul i la sensibilitat d'una cultura que, per restringida que sigui, ha d'aspirar en tot moment a l'excel·lència. Per això aquest article: perquè algun lector distret s'assabenti que la cultura catalana acaba d'incorporar al seu catàleg prestigiós un llibre que recull unes excel·lents versions de l'obra lírica de Miquel Àngel, un poeta insospitat.